

Rassenbericht Grasland 2014

Jan Rinze van der Schoot

LIVESTOCK RESEARCH
WAGENINGEN **UR**

Rassenbericht Grasland 2014

Jan Rinze van der Schoot

Het Cultuur- en Gebruikswaarde Onderzoek voedergrassen is uitgevoerd door Wageningen UR Livestock Research in opdracht van en gefinancierd door Plantum.

Wageningen UR Livestock Research
Wageningen, december 2014

Livestock Research Rapport 823

LIVESTOCK RESEARCH
WAGENINGEN **UR**

Schoot, J.R. van der. *Rassenbericht Grasland 2014; Wageningen*, Wageningen UR (University & Research centre) Livestock Research, Livestock Research Rapport 823.

Samenvatting NL

Rapportage van proefveldresultaten van het rassenonderzoek Engels raaigras in de periode 2006-2013.

© 2014 Wageningen UR Livestock Research, Postbus 338, 6700 AH Wageningen, T 0317 48 39 53, E info.livestockresearch@wur.nl, www.wageningenUR.nl/livestockresearch. Livestock Research is onderdeel van Wageningen UR (University & Research centre).

Livestock Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever of auteur.

De certificering volgens ISO 9001 door DNV onderstreept ons kwaliteitsniveau. Op als onze onderzoeksopdrachten zijn de Algemene Voorwaarden van de Animal Sciences Group van toepassing. Deze zijn gedeponneerd bij de Arrondissementsrechtbank Zwolle.

Livestock Research Rapport 823

Inleiding

Dit Rassenbericht Grasland 2014 bevat de nieuwste resultaten van het Cultuur- en Gebruikswaarde Onderzoek (CGO) van Engels raaigras. In het CGO worden rassen van voedergrassen en witte klaver getest op hun landbouwkundige waarde voor de veehouder. Bij goede resultaten komen de rassen op de Aanbevelende Rassenlijst. Voor grasland zijn vooral de eigenschappen standvastigheid, ziekteresistentie (zoals resistentie tegen kroonroest bij Engels raaigras), wintervastheid en drogestof-opbrengst belangrijk. De eigenschappen worden beoordeeld op beweiding- en maaiproefvelden, waar de nieuwe rassen samen met de bestaande rassenlijstrassen worden uitgezaaid en onderzocht.

Resultaten

Weergegeven zijn de proefveldresultaten van het CGO voor Engels raaigras laat en middentijds doorschietend van de afgelopen jaren. Voor de meeste eigenschappen en de opbrengsten hebben de gegevens betrekking op het gemiddelde van de resultaten verkregen in de periode 2006 t/m 2013. Vermeld zijn de rassenlijstrassen van de Aanbevelende Rassenlijst Veehouderij 2015 en de rassen in onderzoek van de uitzaaijaren 2010 en 2011. De rassen van 2010 zijn reeds beoordeeld voor opname op Rassenlijst 2015.

In dit Rassenbericht Grasland 2014 zijn van Engels raaigras de **nieuwe, aanbevolen rassen van Rassenlijst 2015** vermeld met hun waarderingscijfers. De opname en volgorde is gebaseerd op het advies en het persbericht van de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR).

Voor opname is ook inschrijving in het Nederlands Rassenregister en/of EU-verkeerstoelating nodig. De rassen van 2011 worden volgend jaar beoordeeld, omdat het onderzoek nog niet is afgerond. Voor de overige (gras)soorten die in de Aanbevelende Rassenlijst staan vermeld, zijn geen nieuwe gegevens verkregen. Voor meer informatie over grassoorten, graslandmengsels en raseigenschappen wordt verwezen naar de Aanbevelende Rassenlijst Veehouderij 2015. Ook de eigenschappen van de rassenlijstrassen van de andere grassoorten en typen (Engels raaigras vroeg doorschietend, gekruist raaigras, Italiaans raaigras, timothee, beemdlangbloem) en van witte klaver staan hierin vermeld.

Toelichting op de tabellen

Het jaartal achter de rasnaam geeft het eerste jaar van uitzaai en onderzoek aan.

() betekent: gegevens zijn gebaseerd op weinig waarnemingen.

- betekent: geen of onvoldoende waarnemingen.

Een hoog cijfer betekent een gunstige waardering van de betrokken eigenschap.

De drogestofopbrengst is per soort of type weergegeven in verhoudingsgetallen. Deze zijn gebaseerd op het gemiddelde van de A- en N-rassen van de desbetreffende soort of het type van de Aanbevelende Rassenlijst 2014. Naast de gemiddelde totale jaaropbrengst is ook de opbrengst van de eerste snede vermeld. Bij Engels raaigras laat en middentijds doorschietend wordt ook een gewogen gemiddelde gegeven. In dit gemiddelde is de opbrengst (in kg) van de beweidingproeven drie keer zo zwaar gerekend dan de opbrengst van de maaiproeven. Bij 100 = ... ton ds/ha is het opbrengstniveau van de rassenproeven vermeld.

De waarderingscijfers en opbrengstgegevens zijn alleen binnen de soort of het type direct vergelijkbaar. Door verschillen in beproevingsperiode, -omvang en -methode kunnen gegevens niet zondermeer gebruikt worden voor een directe onderlinge vergelijking van typen en soorten.

Afkortingen van namen van kwekers of houders/aanvragers kwekersrecht en vertegenwoordigers.

AFBI : Agri-Food and Biosciences Institute, Loughgall, Noord Ierland

Bar : Barenbrug Holland B.V., Nijmegen

Car : Carneau Frères S.A., Orchies, Frankrijk

DLF : DLF-Trifolium A/S, Roskilde, Denemarken

DSV : DSV zaden Nederland B.V., Gennep

ILVO : Departement Plantengenetica en Plantenveredeling, Melle, België

Inn : Innoseeds B.V., Kapelle

Joo : Joordens Zaden B.V., Kessel

Lim : Limagrain Nederland B.V., Rilland

NPZ : Norddeutsche Pflanzenzucht Hans-Georg Lembke KG, Holtsee, Duitsland

RAGT : RAGT 2n S.A.S., Rodez, Frankrijk

VDS : VanDinter Semo BV, Scheemda

ENGELS RAAIGRAS LAAT DOORSCHIETEND

Overzicht van de ras eigenschappen

	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
						eerste snede	jaargemiddelde beweidingsproefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden	gewogen jaargemiddelde
		1	2	3	4	5	6	7	8
Rassenlijstrassen									
<i>Diploïde rassen</i>									
Humbi 1	DLF/Inn	3-6	8.0	7.4	8.0	96	102	98	101
Bovini	DLF/Inn	3-6	8.1	7.1	7.6	99	101	101	101
Romark	Inn	1-6	8.0	7.1	7.2	98	102	99	101
Candore	Car/Lim	2-6	8.4	7.2	7.9	95	98	99	98
Zenital	RAGT/Joo	2-6	8.2	7.1	7.8	96	99	97	99
Jalinas	Inn	1-6	8.1	6.9	7.1	101	99	99	99
Burlina 1	Inn	1-6	7.9	6.9	7.1	97	99	100	100
Tomaso	DSV	1-6	8.2	7.2	7.0	99	99	97	99
Asturion	Inn	2-6	8.0	6.9	7.4	100	98	98	98
Bakuri 1	Inn	4-6	8.2	7.4	7.9	96	98	97	98
Astorga	DSV	2-6	8.2	6.8	8.1	90	98	96	97
<i>Nieuwe rassen</i>									
Barimero	Bar	4-6	8.4	7.3	7.7	102	103	103	103
Melluck	ILVO/Bar	2-6	8.5	6.9	7.5	98	101	99	100
Bartombo	Bar	8-6	8.3	7.2	7.3	98	100	102	101
Rossera	DSV	3-6	7.9	6.9	7.8	99	103	102	103
<i>Nieuw in Rassenlijst 2015</i>									
Barnewton	Bar	5-6	8.5	7.6	8.1	98	103	102	103
Manchester	Bar	3-6	8.3	7.5	8.2	98	102	102	102
Thomas	Bar	5-6	8.4	6.9	8.0	102	100	100	100
<i>Tetraploïde rassen</i>									
Rivaldo	DSV	2-6	8.0	7.6	8.5	101	100	100	100
Meracoli	ILVO/Bar	3-6	7.9	7.4	8.1	102	101	99	100
Alcander	Lim	2-6	8.1	7.5	8.6	103	98	101	99
Meltador	ILVO/Bar	4-6	8.0	7.5	7.9	103	100	100	100
Barpasto	Bar	2-6	8.1	7.9	8.1	103	99	101	99
Polim	Inn	1-6	7.6	7.5	8.1	106	98	100	98
Bocage	Car/Inn	3-6	8.1	7.6	8.8	99	95	96	95
Barmaxima	Bar	3-6	8.0	7.6	6.7	103	99	101	99
Herbal	RAGT/Joo	4-6	7.8	7.3	7.4	97	97	98	97
<i>Nieuwe rassen</i>									
Dromara	AFBI/Bar	2-6	8.0	7.6	9.0	106	101	103	102
Estrada	DSV	6-6	8.1	7.4	8.5	101	101	101	101
100 = ... ton ds/ha						4.0	12.1	13.4	12.4

vervolg ENGELS RAAIGRAS LAAT DOORSCHIETEND

Overzicht van de ras eigenschappen

	1 ^e jaar onderzoek	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
							eerste snede	jaargemiddelde beweidingsproefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden	gewogen jaargemiddelde
			1	2	3	4	5	6	7	8
Rassen in onderzoek										
<i>Diploïde rassen</i>										
ILVO 102724	2010	ILVO/Bar	4-6	8.3	7.5	6.8	97	102	103	103
10LPD 125	2010	Bar	10-6	8.4	7.4	7.6	96	100	98	99
Hakito (ZLp 02-373)	2010	DSV	11-6	8.2	7.6	7.0	96	98	98	98
Rosier (ZLp 034265)	2010	DSV	6-6	8.3	6.8	7.7	88	101	98	100
Erit (LP 8786D)	2010	DLF/Inn	4-6	8.3	7.4	8.3	97	98	100	99
Caraviso (DT 217)	2010	Car/Lim	4-6	8.1	6.0	8.0	91	98	95	97
Vicareto (DT 248)	2011	DSV	1-6	7.9	6.5	8.5	92	98	96	97
Maiko (ZLp 03-078)	2011	DSV	1-6	8.4	7.4	7.8	97	104	101	104
Entrendor (ZLp 014044)	2011	DSV	4-6	8.0	6.9	8.1	92	98	96	98
ILVO 115295	2011	ILVO/Bar	4-6	8.5	7.0	8.2	97	104	101	103
11LPD 115	2011	Bar	6-6	8.5	6.7	8.1	93	99	97	98
11LPD 121	2011	Bar	3-6	8.5	7.3	7.9	94	102	101	102
11LPD 126	2011	Bar	6-6	8.2	7.3	8.3	95	106	102	105
Careva (DI 155)	2011	Car/Lim	30-5	8.2	6.5	7.9	103	100	99	100
Mahony (LMG LFD-032849-M)	2011	DLF/Lim	5-6	8.1	6.9	8.1	96	107	103	105
<i>Tetraploïde rassen</i>										
10LPT 2889	2010	Bar	2-6	8.1	7.7	8.0	102	100	101	100
Barribo (10LPT 2886)	2010	Bar	1-6	8.1	7.8	8.4	102	98	100	98
Conductor (ZLp 02-010)	2010	DSV	3-6	8.1	7.6	8.3	96	96	100	97
Melbolt (ILVO112836)	2011	DLF/Inn	1-6	7.9	7.0	8.5	100	104	102	104
Bassane (LMG LFT-9246)	2011	DLF/Lim	27-5	6.1	7.6	6.9	114	99	100	99
100 = ... ton ds/ha							4.0	12.1	13.4	12.4

ENGELS RAAIGRAS MIDENTIJD

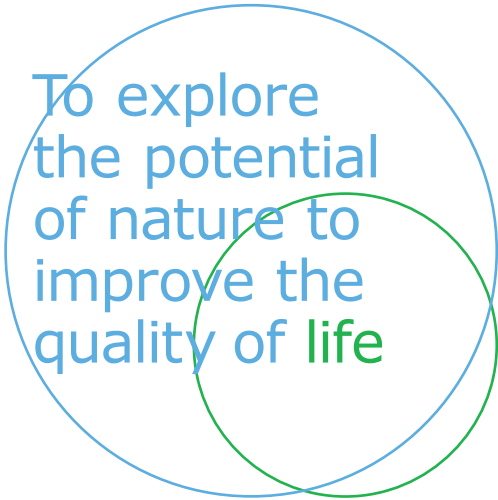
Overzicht van de ras eigenschappen

	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
						eerste snede	jaargemiddelde beweidingsproefvelden	jaargemiddelde maaioproefvelden	gewogen jaargemiddelde
		1	2	3	4	5	6	7	8
Rassenlijstrassen									
Diploïde rassen									
Abosan 1	Inn	29-mei	8.2	7.0	8.1	98	103	101	103
Arsenal	DSV	22-mei	8.3	7.1	7.7	104	101	102	101
Massimo	DLF/Lim	25-mei	8.1	6.6	7.8	96	103	101	102
Toronto	DSV	23-mei	8.2	6.8	7.2	105	101	99	101
Chicago	DSV	22-mei	8.6	6.9	7.5	97	98	99	99
Domiatti 1	Inn	28-mei	7.9	6.5	8.1	96	99	99	99
Option	Inn	25-mei	8.1	7.0	8.1	96	98	98	98
Rodrigo	DSV	24-mei	8.3	6.7	6.9	102	103	100	102
Calvano 1	Inn	23-mei	8.1	6.7	6.7	104	103	101	102
Nieuwe rassen									
Trenio	DSV	22-mei	8.3	6.7	7.9	99	100	100	100
Kaiman	DSV	30-mei	7.9	6.9	8.0	96	103	102	103
Nieuw in Rassenlijst 2015									
Sputnik	DLF/Inn	29-mei	8.2	6.5	8.4	104	110	104	108
Arnando	DSV	29-mei	8.5	7.5	7.9	96	104	101	103
Kiani	DLF/Inn	31-mei	8.4	7.5	8.2	98	102	96	100
Tetraploïde rassen									
Diwan	DLF/Inn	27-mei	7.8	7.6	8.3	106	102	101	102
Binario	DSV	22-mei	8.0	7.7	8.8	103	100	100	100
Maurizio	DSV	23-mei	8.2	7.7	8.4	107	99	102	100
Trivos	DSV	25-mei	7.8	7.1	8.5	102	99	101	99
Melverde	ILVO/Bar	24-mei	8.1	7.0	8.4	96	99	100	99
Hurricane	Car/Lim	30-mei	8.0	7.2	8.6	99	99	98	99
Besser	DLF/Inn	24-mei	7.9	7.5	8.0	103	99	100	99
Novello	DLF/Lim	31-mei	8.1	7.3	8.2	92	99	101	99
Channi 1	DLF/Inn	29-mei	7.5	7.4	8.7	99	99	97	98
Aventino	DSV	23-mei	7.9	7.5	7.9	105	98	100	99
Pomposo	DSV	25-mei	7.9	7.5	8.2	99	99	99	99
Charlene	DLF/Lim	26-mei	8.0	7.2	8.5	99	96	102	98
Catabi 1	DLF/Inn	24-mei	7.3	7.1	8.1	105	98	99	98
Roy	ILVO/Lim	24-mei	8.2	7.3	7.5	103	97	100	98
Cantalou	Car/Inn	24-mei	7.9	7.5	8.2	100	96	97	97
Ovambo 1	DLF/Inn	26-mei	7.9	7.4	8.4	102	96	96	96
Turmalin	DLF/Lim	29-mei	8.2	7.4	8.1	94	96	96	96
Nieuwe rassen									
Barfamos	Bar	28-mei	8.2	7.8	8.7	97	101	102	101
Activa	Car/VDS	21-mei	7.8	7.5	8.6	103	101	97	100
Barcampo	Bar	28-mei	8.1	7.8	8.9	99	100	100	100
100 = ... ton ds/ha						4.6	12.3	14.0	12.7

vervolg ENGELS RAAIGRAS MIDENTIJD

Overzicht van de ras eigenschappen

	1 ^e jaar onderzoek	Kweker / vertegenwoordiger	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
							eerste snede	jaargemiddelde beweidingsproefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden	gewogen jaargemiddelde
			1	2	3	4	5	6	7	8
Rassen in onderzoek										
<i>Diploïde rassen</i>										
DLF 232-7836	2010	DLF/Inn	24-mei	7.5	5.3	8.0	93	93	95	94
Elyria (LPD 8848)	2010	DLF/Lim	27-mei	8.4	5.7	8.3	97	103	103	103
Nimble (LP 042558D)	2010	DLF/Inn	29-mei	8.1	7.2	7.8	89	98	95	97
RGAH839	2010	RAGT/Joo	29-mei	8.4	6.4	8.1	93	102	101	102
Arelio (ZLp 04-581)	2011	DSV	24-mei	8.4	7.3	8.0	106	107	102	106
ILVO 112807	2011	ILVO/Bar	25-mei	8.4	6.4	8.1	105	102	104	102
ILVO 112809	2011	ILVO/Bar	26-mei	8.4	6.8	8.3	102	101	101	101
11LPD 106	2011	Bar	26-mei	8.3	6.9	8.0	98	99	94	98
Pastun (DLF LFD-032606)	2011	DLF/Inn	22-mei	8.1	6.7	7.8	102	100	96	99
RGAS850	2011	RAGT/Joo	25-mei	8.6	6.3	8.4	96	100	101	100
<i>Tetraploïde rassen</i>										
Dicaprio (ZLp 01-011)	2010	DSV	28-mei	8.2	8.0	8.0	99	102	97	101
Kuziba (LP 9352T)	2010	DLF/Inn	22-mei	7.6	7.4	8.6	108	99	100	99
Dressano (LPT 9386)	2010	DLF/Lim	30-mei	7.8	7.2	8.0	94	96	99	97
Asito (ZLp 042041)	2011	DSV	26-mei	7.7	7.7	7.2	103	101	104	102
11LPT 205	2011	Bar	31-mei	8.5	8.0	8.5	92	98	102	99
11LPT 206	2011	Bar	30-mei	8.3	7.9	8.6	99	102	104	102
Kubus (SLM 24181/010)	2011	NPZ/VDS	22-mei	6.9	7.7	8.1	110	95	97	96
Charisma (SLM 24191/01)	2011	NPZ/VDS	1-jun	7.5	7.6	7.1	99	97	101	98
Aswini (DLF LFT-9130)	2011	DLF/Inn	26-mei	6.9	7.3	8.2	99	94	94	94
Tacoma (LMG LFT-034658)	2011	DLF/Lim	28-mei	6.9	7.6	7.9	101	91	97	92
Mavuno (DLF LFT-034647)	2011	DLF/Inn	27-mei	7.6	7.7	8.2	104	98	102	99
Calao (TI 27)	2011	Car/Lim	30-mei	8.0	7.7	8.4	99	99	102	100
100 = ... ton ds/ha							4.6	12.3	14.0	12.7

To explore
the potential
of nature to
improve the
quality of life

Wageningen UR Livestock Research
Postbus 338
6700 AH Wageningen
T 0317 480 10 77
E info.livestockresearch@wur.nl
www.wageningenUR.nl/livestockresearch

Livestock Research Rapport 823

Wageningen UR Livestock Research ontwikkelt kennis voor een zorgvuldige en renderende veehouderij, vertaalt deze naar praktijkgerichte oplossingen en innovaties, en zorgt voor doorstroming van deze kennis. Onze wetenschappelijke kennis op het gebied van veehouderijsystemen en van voeding, genetica, welzijn en milieu-impact van landbouwhuisdieren integreren we, samen met onze klanten, tot veehouderijconcepten voor de 21e eeuw.

De missie van Wageningen UR (University & Research centre) is 'To explore the potential of nature to improve the quality of life'. Binnen Wageningen UR bundelen 9 gespecialiseerde onderzoeksinstituten van stichting DLO en Wageningen University hun krachten om bij te dragen aan de oplossing van belangrijke vragen in het domein van gezonde voeding en leefomgeving. Met ongeveer 30 vestigingen, 6.000 medewerkers en 9.000 studenten behoort Wageningen UR wereldwijd tot de aansprekende kennisinstellingen binnen haar domein. De integrale benadering van de vraagstukken en de samenwerking tussen verschillende disciplines vormen het hart van de unieke Wageningen aanpak.
